

Beszámoló

A tanítóképzés fejlesztése

c. alprogram munkájáról

Dr. Herbszt Mária

SZTE JGYPK TÓKI

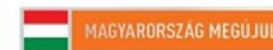
főiskolai tanár, alprojektvezető

2015. október 19.

TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008
„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecenytterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

„Képzők képzése”

Célja: olyan korszerű, elsősorban gyakorlati-módszertani ismeretek nyújtása, amelyek a közoktatás, valamint a Nat új kihívásainak teljesítését segítik.

Képzéseink:

- 1. Módszertani és gyakorlati ismeretbővítés a mindennapos testnevelés megvalósításához (tanítóknak)** - Cziberéné Nohel Gizella
- 2. Kooperatív módszerek a matematikaórán: játékok és tevékenységek a halmazelmélet, logikai gondolkodás és térszemlélet fejlesztésére** (a képzést kétszer tartottuk meg) - Mártonffyné Dályay Zsuzsa
- 3. Játékok, tevékenységek a tanulói aktivitás növelésére az alsó tagozatos matematikaórákon** – Pintér Klára
- 4. Tanulásszervezési technikák és módszerek az erdei iskola programokban**
- Fűzné Kószó Mária
- 5. Projektpedagógia mint nyelvi és természettudományos kompetencia fejlesztésének módszere** - Fűzné Kószó Mária, Szabó Klára

Sikeres:

- nagy érdeklődés : **153 fő** (főleg a közoktatásból és a régióból)
- jól mértük fel a szakmai igényeket,
- van igény a rövid továbbképzésekre is;
- matematikai módszertanból a legnagyobb a szakmai felfrissülés igénye (2, ill. 3 csoport)
- külső előadók bevonása (Vadaspark, Fűvészkert, Tudástár)

Fejlesztendő, javaslatok:

- A következő alkalommal az oktatói részvételt fokozni szükséges.
- A kidolgozott továbbképzéseket érdemes újból meghirdetni, ill. szükség szerint továbbfejleszteni.
- A résztvevők jelzései alapján el kellene készíteni a fenti témák 30 órás változatát is.

II. FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Az alprojektben belül a legtöbb tevékenység a fejlesztésekhez kapcsolódott, amelyeket az alábbi 7 téma köré csoportosítva mutatjuk be

1. TANANYAGFEJLESZTÉSEK

Célja:

- korszerű, multimédiás tananyagokkal segíteni a hallgatók önálló felkészülését;
- minden hallgató számára ingyenesen elérhetővé tenni a tananyagokat;
- lehetőséget biztosítani az elméleti tudás megszerzése mellett az otthoni gyakorlásra, az önképzésre is.

Angol nyelvűek:

1. Bakti Mária, Henry Fitzpatrick és Szabó Klára: ***Tartalomalapú tanítás: elmélet és gyakorlat. (Feladatgyűjteménnyel a humán- és természettudományok köréből) című anyagához***

2. Fűzsné Kószó Mária – Szabó Klára: ***Learning It by Doing. Project-Based Learning in Teacher Training***

3. Thékesné Németh Anikó: ***Az angol tanítás innovációi és legújabb módszerei a tanítóképzésben 'e-learning' segítségével***

Elkészült tananyagok: 7 db

Magyar nyelvűek:

4. Cziboriné Nohel Gizella: ***Testnevelés tantárgy-pedagógiája multimédiás tananyag***

5. Fűzné Kószó Mária: ***A biológia alapjai tanító- és óvóképzős hallgatók számára***

6. H. Molnár Emese: ***A szövegfeldolgozás elmélete és gyakorlata alsó tagozaton - Multimédiás tananyag tanító szakos hallgatók számára***

7. Pintér Klára: ***Matematika tantárgy-pedagógia multimédiás tananyag***

Sikeres:

Tartalmukban:

- hiánypótlóak, tükrözik a közoktatás, a Nat újabb elvárásait (pl. természettudományok megszerettetése kisgyermekkorban),
- gyakorlatorientáltak - kompetenciafejlesztés (mindennapos testnevelés, szövegértő és matematikai kompetencia fejlesztése, az elméleti anyag példákkal illusztrálása, feladatok stb.)
- korszerű módszertant közvetítenek (tartalomalapú tanítás, projektpedagógia, kooperatív tanulás)

TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008
„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Multimédiás **formájukkal:**

- segítik a hallgatóság igényeinek megfelelő korszerű tanulást,
- ingyen elérhetők.

Az angol nyelvű tananyagok (a kapcsolódó kurzusokkal) a fentieken túl:

- - hozzájárulnak az ERASMUS-programban résztvevő külföldi hallgatók számára a kurzuskínálat bővítéséhez,
- - a magyar hallgatók számára is segítik az angol szaknyelv elsajátítását.
- „nemzetköziesítés”

Fejlesztendők, javaslatok:

A fejlesztéseket az intézetből mindig ugyanaz az oktatói kör végzi el, így számos műveltségterület lefedetlen még korszerű tananyagokkal → az intézet további oktatóinak bevonása a tananyagfejlesztő tevékenységbe (ide értve a multimédiás anyagok előállításáról szóló képzés megszervezését is);

- A „nemzetköziesítés” fokozása érdekében több angol nyelvű kurzus és tananyagfejlesztés
- További jó együttműködés az Angol Tanszékkel, esetleg közös pályázatokkal;
- Hasonló tananyagok készítése a német nemzetiségi szakirány és a német VMT képzés számára

„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

2. A TANÍTÓ KOMPETENCIAPROFILJA A PEDAGÓGUS ÉLETPÁLYA MODELL FIGYELEMBEVÉTELÉVEL (a Qualitas T&G Kft. MENTOR(h)ÁLÓ irányításával)

Cél: a tanító kompetenciaprofiljának a kidolgozása a PÉM mind a 4 szintjére

Főbb lépések:

- - a tanító szak képzési és kimeneti követelményeinek (KKK) elemzése,
- - a korábbi, a *Tanító kompetenciaprofil* c. anyag tanulmányozása
- - a 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet tanulmányozása
- - az *Útmutató a pedagógusminősítéshez* című dokumentum tanulmányozása
- Műhelyfoglalkozások, kérdőíves felmérés, fókuszcsoportos vizsgálat

Sikeres:

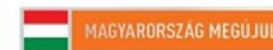
Kiindulási pont a képzések fejlesztéséhez, hiszen:

- megfogalmazza azokat az elvárásokat és követelményeket, amelyekkel a gyakorló szakemberek szembesülnek pályafutásuk során;

TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008
„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecenytterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

- - a pedagógus kategórián belül a tanító feladatkörre fókuszál, maximálisan szem előtt tartva a tanítóval szembeni speciális elvárásokat, így pontosabb útmutatást nyújt a 6-10 éves korosztállyal foglalkozó pedagógusok minősítéséhez;
- - az érintettek szélesebb körének (oktatók, hallgatók, munkáltatók, gyakorló tanítók) véleményét magába építve, komplexebb megközelítésben fogalmazta meg a kompetenciaelvárásokat.

Fejlesztendő, javaslatok:

- A profilt minden olyan esetben felül kell vizsgálni, amikor a gyakorlatban vagy a jogszabályokban változás áll be.

3. HALLGATÓI KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

(a Qualitas T&G Kft.-vel való együttműködésben)

SZÉCHENYI TERV

Cél: támogatni a tanító szakos képzésben részt vevő hallgatókat saját fejleszthető területeik felismerésében, megerősítésében.

Lépések: hallgatók RaDAr viselkedéselemző és -fejlesztő rendszer teszt (személyes profil feltárása + javaslatok a fejlesztésre).

Qualitas: elemzés, értékelés, fejlesztési területek megfogalmazása,

hallgatók: személyes önfejlesztési terv, oktatók felkészítése

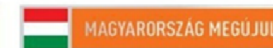
3 oktató, 9 hallgató, 4 hónapos időszak, fejlesztési napló

- **Eredmények:** hallgatók: tanár-diák viszony kiteljesedése
- Oktatók: „Emberré próbáló feladat volt tanárnak, diáknak, de igen sokat tanultunk magunkról, egymásról és környezetünkről.”
- **Javaslat:** folytatás – nagyobb kör bevonása – hosszabb időtartam

TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008
„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

4. TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ KURZUSTERVEZÉS ÉS KOMPETENCIATÁBLÁZAT (a Qualitas T&G Kft-vel való együttműködésben)

Cél: felkészíteni a tanító szakon oktatókat, a tanulási eredmény alapú kurzusleírások elkészítésére.

Megvalósítás, módszer:

- ☐ 30 kurzusleírás elemzése + műhely (megbeszélés) (Nóbik Attila)
- ☐ Műhelyfoglalkozás: Nagy Tamás és Mészáros Attila vezette. (Declan Kennedy: *Tanulási eredmények megfogalmazása és azok használata* c. kézikönyvének és a Bloom-taxonómia szintjeinek alkalmazásával).
- ☐ Kurzusleírás-minták
- **kompetenciatáblázat:** annak a feltérképezése hogy a tanító profilban szereplő kompetenciákat mely tantárgyak fejlesztik.

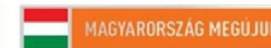
Javaslat:

- a tanulási alapú kurzustervezést a szakon oktató összes kollégával el kell sajátítani,
- kulcskompetenciák meghatározása, a tantárgyi struktúra esetleges változtatása, valamint a szaktárgyi kompetenciák kidolgozása.

„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Cél: a tanító szakon folyó képzés vizsgálatának alapján a korrekciós lehetőségek feltárásával segíteni a képzés fejlesztését.

Megvalósítás, módszerek:

- Kurzusleíró dokumentumok elemzése (I. ütem)
- Kérdőíves vizsgálat oktatók és hallgatók körében (II. ütem) – 8 oktató, 47 hallgató, külön kérdőívekkel
- Fókuszcsoportos interjú oktatók és hallgatók részvételével (III. ütem) - 5 oktató, 12 hallgató
- Tanulmány elkészítése a fejlesztési javaslatok kiemelésével (IV. ütem)
- Visszajelzés az oktatóktól, jövőbeni elképzelések megvitatása, további együttműködési lehetőségek tervezése (V. ütem)

A vizsgált eredménye több ponton is rámutatott azokra a fejlesztendő területekre, amelyek a PDCA-ciklus alkalmazásával valóban segítik a képzés, s benne a hallgatói kompetenciák fejlesztését, ugyanakkor a viszonylag kis mintával végzett felmérés eredménye nem minden ponton meggyőző.

Javaslat:

- a felmérést célszerű lenne megismételni nagyobb számú oktató és hallgató bevonásával;
- átgondolandó, hogy a RaDAR-teszt alkalmazását milyen más módszerekkel lehetne még kiegészíteni, hogy a komplex tanítóképzésnek a tanulmányban nem vizsgált egyéb fontos területeit is átvilágítsuk.

6. A TANÍTÓ SZAK GYAKORLATI KÉPZÉSE FELTÉTELRENDSZERÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA ÉS KORREKCIÓJA

Cél:

- a tanító szak gyakorlati képzésének összefoglaló bemutatása egy tanulmány keretében;
- a tanító szak gyakorlati képzésének felülvizsgálata, a kapcsolódó dokumentumok áttekintése és szükséges frissítése, a bonyolult gyakorlati képzési rendszer áttekinthetőbb formájúvá alakítása a hallgatók számára;
- közvetlen visszajelzést kapni a hallgatók külső szakmai gyakorlatáról, s a külső mentorok véleménye alapján a 8 hetes gyakorlat szükség szerinti módosítása.

Az elvégzett tevékenységek:

1. Összefoglaló-áttekintő tanulmány az SZTE JGYPK tanító szakának gyakorlati képzéséről (Herbszt Mária)

TRAF-4.1.2-13/1-2013-0008
„MENTOR(h)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2. Átdolgozásra került az ún. „Fehér füzet” ***Iránytű a tanítójelöltek gyakorlati képzéséhez és a teljesítések igazolásához*** címmel

(eLearning) – H. Molnár Emese

A mellékletek (óratervezet-minta, a zárótanítás értékelésének szempontrendszer) szintén módosultak a gyakorlóiskolai szakvezetőkkel történt egyeztetés nyomán.

3. Műhelyfoglalkozás külső mentorokkal (SWOT-analízis)

H. Molnár Emese, Fűzné Kószó Mária

Értékelés

A projektelem három nagy témakörének kidolgozása segít:

- a jelenlegi gyakorlati képzési rendszer jobb megértésében;
- a hallgatók számára növeli az átláthatóságot, megkönnyíti a tervezést és az esetleges problémák kezelését (a felelősök feltüntetése);

- minták nyújtásával és az átdolgozott szempontrendszerekkel egységesebbé teszi a tanítások tervezését és a gyakorlatok értékelését.

TÁMOGATOTT A 2015-2020-AS TANULÁSI ÉS KUTATÁSI PROGRAM KERETÉBEN
„MENTOR(H)ÁLÓ 2.0 PROGRAM”

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.nfsz.gov.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

• Javaslat:

- - a hallgatói visszajelzések alapján a gyakorlati képzés dokumentációjának további korrekciója, korszerűsítése;
- - feltétlenül meg kell szervezni a jövőben a közvetlen kapcsolattartást a külső mentorokkal;
- - ezt ki lehet egészíteni egy, a külső gyakorlatról visszatért hallgatókkal megszervezett műhelyfoglalkozással is;

Cél: Módszertan és eljárásrend a pályakezdő tanítók bevéálásának vizsgálatára - a tanítóképzés fejlesztését (módosítását)

- Bizottság: *Bácsi János* vezetésével - Az SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Óvó- és Tanítóképző Intézete, városi KLIK, városi önkormányzat oktatási iroda, gyakorlóintézmények, általános iskolák.

Az eljárásrend kialakításában alkalmazott *módszerek*:

- **dokumentumelemzés** (Felsőoktatási törvény, a tanító alapképzési szak KKK-ja, az alkalmassági vizsga, a gyakorlati képzés rendje, megyei Köznevelési fejlesztési terv, a KLIK küldetése és jövőképe, a KLIK iskoláiban a pályakezdő pedagógusok kiválasztásának és betanulásának eljárásrendje, a gyakorlonoki szabályzat), **interjúk** intézményvezetőkkel, **kérdőív** gyakorlonokok számára, **megbeszélések**.

- A fenti bizottság meghatározta és 9 pontban foglalta össze, hogy mely folyamatok determinálják a tanítóvá válást, a folyamat egyes elemeit elemezte, majd javaslatokat fogalmazott meg.
- **Folyamatok** (amelyek lehetőséget kínálnak mérésre, értékelésre, közbeavatkozásra):
 1. pályaalkalmassági vizsga
 2. szaktárgyi vizsgák
 3. gyakorlati képzés vizsgái és zárótanítás
 4. portfólió
 5. záróvizsga
 6. az adott település pedagógusigénye
 7. a pályakezdő pedagógus alkalmazása
 8. a gyakornoki idő
 9. a gyakornoki vizsga

- Célszerű, eddig nem alkalmazott módon kívánja mérni a pályakezdők bevalását,
- az eredményei alapján a képzés korrekciójára nézve hiteles információk birtokába juthat a képző hely.

Javaslat:

- A javasolt módszereket és mérőeszközöket ki kell próbálni, a tapasztalatokról célszerű műhelyvitát rendezni (a fenti személyeken túl más érintettek meghívásával), majd a szükséges korrekciókat el kell végezni.
- a pályakezdők külső mentorainak a felkészítése majd bevonása ebbe a feladatba;
- javaslataik figyelembevételével a fenti eljárásrend korrekciója, finomítása.

III. RENDEZVÉNYEK (gyakorlóiskola szervezésében)

Dr. Mészáros Aranka, Dr. Jakab Julianna: **A pedagógusok lelki egészsége** (kiegés)- előadás
műhelyfoglalkozások a kapcsolódó témákból.

• Értékelés:

A projekt:

- Hozzásegített a tanítóképzés néhány aspektusának (kompetenciaprofil, tantervi felülvizsgálat, vizsgáztatási módszerek, gyakorlati képzés, mentori és hallgatói visszajelzések) feltárásához, jobb megismeréséhez, a vizsgálatokra épülő képzésfejlesztéshez;
- korszerű oktatási anyagok megalkotásához,
- szakmai tudás disszeminációjához (képzők képzése)
- nagyszerű együttműködés a hallgatókkal és külső partnerekkel

- Az intézet oktatóinak szélesebb körű bevonása a hasonló feladatokba
- Képzők képzése az intézeti oktatóknak: (multimédiás tananyagkészítés, módszertani felfrissülés, a szak képzési rendszerének-konceptiójának jobb átlátása)
- A mentorokkal való szorosabb együttműködés
- A hallgatói visszajelzések fokozottabb figyelembe vétele

- **A projekt vezetésének
a lehetőséget,**
- **a partnereknek
az együttműködést, a segítséget,**
- **a hallgatóságnak
a figyelmet.**